

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

دلخواه : $P \equiv T, q \equiv F, r$
(به انتفاء مقدم) $(T \Rightarrow F) \Rightarrow r \equiv F \Rightarrow r \equiv T$ ۱)

بررسی گزینه‌ها:

$$۲) (r \Rightarrow F) \Rightarrow T \equiv T$$

$$۳) (r \Rightarrow T) \Rightarrow F \equiv T \Rightarrow F \equiv F$$

$$۴) (\sim F \Rightarrow \sim T) \Rightarrow \sim r \equiv (T \Rightarrow F) \Rightarrow \sim r \equiv F \Rightarrow \sim r \equiv T \text{ (به انتفاء مقدم)}$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

تشریح عبارات:

الف: مغالطه است.

ب و ج: زمانی قیاس استثنایی تبدیل به مغالطه می‌شود که از $p \Rightarrow q$ و q نتیجه بگیریم p را پس ب مغالطه و ج قیاس استثنایی است.

د: مغالطه است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تک تک گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

$$۱) p \equiv T$$

$$\overbrace{((T \Rightarrow q) \vee r)}^q \Leftrightarrow \overbrace{((T \wedge q) \Rightarrow r)}^q \equiv (q \vee r) \Leftrightarrow (q \Rightarrow r)$$

$$۲) p \equiv F$$

$$\overbrace{((F \Rightarrow q) \vee r)}^T \Leftrightarrow \overbrace{((F \wedge q) \Rightarrow r)}^F \equiv \overbrace{(T \vee r)}^T \Leftrightarrow \overbrace{(F \Rightarrow r)}^T \equiv T \Leftrightarrow T \equiv T$$

این گزینه صحیح است.

$$۳) r \equiv F \text{ و } q \equiv T$$

$$\overbrace{((p \Rightarrow T) \vee F)}^T \Leftrightarrow \overbrace{((p \wedge T) \Rightarrow F)}^p \equiv \overbrace{(T \vee F)}^T \Leftrightarrow \overbrace{(p \Rightarrow F)}^{\sim p} \equiv T \Leftrightarrow \sim p \equiv \sim p$$

$$۴) q \equiv F$$

$$\overbrace{((p \Rightarrow F) \vee r)}^F \Leftrightarrow \overbrace{((p \wedge F) \Rightarrow r)}^F \equiv (\sim p \vee r) \Leftrightarrow T$$

در نهایت برای تعیین ارزش گزاره‌ی داده شده نیاز داریم ارزش گزاره‌های p و r را بدانیم، پس این گزینه هم، صحیح نیست.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

۱) نادرست است، به این نوع استدلال مغالطه گفته می‌شود.

۲) درست است (گزاره‌ی تالی $\sim q$ پس نتیجه‌گیری هم $\sim q$ است).

۳) درست است.

۴) درست است (گزاره‌ی عاطفی خاصیت جابه‌جایی دارد).

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۵

$$\left. \begin{array}{l} \text{نادرست } p \wedge q \\ \text{درست } p \vee q \end{array} \right\}$$

نتیجه می گیریم که از دو گزاره ی p و q یکی درست و یکی نادرست است.

p	q	$p \Rightarrow q$	$\sim(p \Rightarrow q)$	$q \Rightarrow p$	$\sim(q \Rightarrow p)$	$\sim(p \Rightarrow q) \vee \sim(q \Rightarrow p)$
د	ن	ن	د	د	ن	د
ن	د	د	ن	ن	د	د

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۶

نادرست $q \Rightarrow \sim q$ درست

$$\sim q \Rightarrow \sim P \xrightarrow{\text{درست } \sim q} \text{درست } \sim P \Rightarrow P \text{ نادرست}$$

$$\sim P \vee r \Rightarrow S \xrightarrow{\text{درست } \sim P \vee r} \text{درست } S$$

درست $S \vee r$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۷

$$P \Rightarrow [\sim(q \Rightarrow P) \vee q] \equiv P \Rightarrow [(q \wedge \sim P) \vee q] \equiv P \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim P$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۸

$$\sim(r \Rightarrow s) \equiv r \wedge \sim s$$

$$\sim[(\sim p \Leftrightarrow q) \Rightarrow (p \Rightarrow q)] \equiv (\sim p \Leftrightarrow q) \wedge \sim(p \Rightarrow q) \equiv \sim(p \Leftrightarrow q) \wedge (p \wedge \sim q)$$

$$\equiv (p \wedge \sim q) \wedge (p \wedge \sim q) \equiv p \wedge \sim q$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۹

$$(P \Rightarrow q) \Rightarrow (q \vee \sim P)$$

P	q	$P \Rightarrow q$	$q \vee \sim P$	$(P \Rightarrow q) \Rightarrow q \vee \sim P$
د	د	د	د	د
د	ن	ن	ن	د
ن	د	د	د	د
ن	ن	د	د	د

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۰

نادرست q , نادرست $P \rightarrow P \vee q$ نادرست $P \vee q$ و درست $p \Leftrightarrow (r \vee S)$

نادرست $S \wedge r \Rightarrow S$ نادرست S و نادرست $r \Rightarrow r \vee S$ نادرست r

$$P \wedge q \Rightarrow S \wedge r \equiv P \wedge q$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اگر a عدد فرد باشد، آن گاه a^2 عددی فرد است. ۱۱

$$P \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim P$$

اگر a^2 عددی فرد نباشد، آن گاه a عدد فرد نیست.

اگر مربع عددی، عدد فرد نباشد آن گاه آن عدد فرد نیست.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱۲

با توجه به جدول ارزشی زیر، هم‌ارزی $((p \vee q) \Leftrightarrow \sim p) \equiv T$ فقط در حالتی برقرار است که p نادرست و q درست باشد.

p	q	$\sim p$	$p \vee q$	$(p \vee q) \Leftrightarrow \sim p$
د	د	ن	د	ن
د	ن	ن	د	ن
ن	د	د	د	د
ن	ن	د	ن	ن

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) نادرست است. $(p \Rightarrow q) \equiv (F \Rightarrow T) \equiv T$
 (۲) نادرست است. $\sim(p \wedge q) \equiv \sim(F \wedge T) \equiv \sim F \equiv T$
 (۳) نادرست است. $(\sim q \vee p) \equiv (F \vee F) \equiv F$
 (۴) درست است. $(\sim p \Leftrightarrow q) \equiv (T \Leftrightarrow T) \equiv T$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. طبق جدول ارزش‌گذاری گزاره‌ها که در زیر آمده است، گزاره‌ی داده شده با هیچ‌یک از گزینه‌ها هم‌ارز نیست. ۱۳

p	r	$p \wedge r$	$\sim(p \wedge r)$	$r \vee p$	
د	د	د	ن	د	ن
د	ن	ن	د	د	د
ن	د	ن	د	د	د
ن	ن	ن	د	ن	ن

$\sim p$	$\sim p \vee r$	$\sim r$	$\sim r \vee p$
ن	د	ن	د
ن	ن	د	د
د	د	ن	ن
د	د	د	د

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۴

$$\frac{\text{تعداد حالت های ارزشی گزاره ۶}}{\text{تعداد حالت های ارزشی گزاره ۳}} = \frac{2^6}{2^3} = 2^3 = 8$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها: ۱۵

(۱) درست است. نقیض نقیض هر گزاره با خود گزاره هم‌ارز است.

(۲) درست است. با توجه به این که گزاره‌های p و $\sim p$ نقیض یکدیگر می‌باشند، حتماً ارزش یکی از آن‌ها درست است. پس ترکیب فصلی $p \vee \sim p$ همواره درست است.

(۳) درست است. با توجه به این که گزاره‌های p و $\sim p$ نقیض یکدیگر هستند، حتماً ارزش یکی از آن‌ها نادرست است پس ترکیب عطفی $p \wedge \sim p$ همواره نادرست است.

(۴) نادرست است. ارزش گزاره‌های p و q و در نتیجه ارزش گزاره‌های $\sim p$ و $\sim q$ نامعلوم است، پس ارزش ترکیب $\sim p \wedge \sim q$ نیز نامشخص است و به ارزش گزاره‌های p و q بستگی دارد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تعداد کل حالت‌های ارزشی سه گزاره برابر با $2^3 = 8$ حالت است که فقط در یکی از حالت‌ها هر سه گزاره نادرست هستند. بنابراین در ۷ حالت دیگر، حداقل یکی از گزاره‌ها دارای ارزش درست می‌باشد. ۱۶

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ارزش گزاره‌ی الف نادرست است، چون عددی که منفی نباشد ممکن است که صفر باشد. ارزش گزاره‌ی ب نادرست است. در این گزاره‌ی دو شرطی به عنوان مثال $1 < 4 \Rightarrow 1 < -2$ است، پس اگر $a^2 < b^2$ باشد $a < b$ همواره درست، نیست. ۱۷

$$\text{مثال:} \quad \begin{cases} a^2 = 4 \\ b^2 = 25 \end{cases} \quad \begin{cases} a = 2 \\ b = -5 \end{cases}$$

ارزش گزاره‌ی شرطی پ به انتهای مقدم درست است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزاره ۲، ۳ و ۴ از مرحله یک به مرحله ۲ دارای اشکال است در گزینه ۳، عدد ۳- منفی است و در گزینه ۴، $\sqrt{x^2}$ برابر با x نیست. ۱۸

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. موارد الف و د و ه همواره درست هستند. (۳ مورد همیشه درست است) زیرا: ۱۹

$$\begin{aligned} \text{الف)} \quad & p \vee \sim p \begin{cases} T \vee F \equiv T \\ F \vee T \equiv T \end{cases} \\ \text{ب)} \quad & p \wedge \sim p \begin{cases} T \wedge F \equiv F \\ F \wedge T \equiv F \end{cases} \\ \text{ج)} \quad & p \Leftrightarrow \sim p \begin{cases} T \Leftrightarrow F \equiv F \\ F \Leftrightarrow T \equiv F \end{cases} \\ \text{د)} \quad & p \Rightarrow (p \vee \sim p) \xrightarrow{\text{طبق الف}} p \Rightarrow T \equiv T \end{aligned}$$

(چون تالی درست است، شرطی همواره درست است و ربطی به ارزش p ندارد.)

$$\text{ه)} \quad (p \wedge \sim p) \Rightarrow p \xrightarrow{\text{طبق ب}} F \Rightarrow p \equiv T$$

(به انتهای مقدم، ترکیب شرطی همواره درست است.)

٢٠

p	q	$\sim p$	$\sim p \vee q$	$p \Rightarrow q$	$q \Rightarrow p$
d	d	n	d	d	d
d	n	n	n	n	d
n	d	d	d	d	n
n	n	d	d	d	d

21

(سه پایه ی آوایی) $---U- / - -U- / - -U-$

تشریح دیگر گزینه‌ها

گزینه‌ی «۱»: $-U - / - U - / - U -$ (چهار پایه‌ی آوایی)

گزینه‌ی «۲»: $U - U - U - U$ (چهار پایه‌ی آوایی)

گزینه‌ی «۴»: $-UU- / -UU- / -UU-$ (چهار پایه‌ی آوایی)

۲۲

گزینه «۱»: هر مصراع، چهار پایه‌ی آوایی دارد.

گزینۀ «۲»: هجاهای اولین پایه‌ی آوایی مصراع اول: «من دو ست می»/ هجاهای دومین پایه‌ی آوایی مصراع اول: «دا

رَمَجَ فا»

گزینه «۴»: در مصراع دوم، هجای کشیده وجود ندارد.

۲۴

اما تشبیه در گزینه ۳ فشرده اضافی (اکسیر عشق) و فشرده غیر اضافی (زر شدم) است.

۲۴

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بَ / را / ی / تْ = مفاعلْ

۲۵

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مصراع این گزینه، چهار پایه‌ی آوایی دارد.

رُ بُو دَز	سَ را یَم	سِ تَم کا	رِ دَز د
فعولن	فعولن	فعولن	فَعْل

سایر مصراع‌ها، سه پایه‌ی آوایی دارند:

گزینه‌ی «۱»:

طِف ل بُو دَم	هَر کُ جا رو	مِ نِ مَو دَم
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

گزینه‌ی «۲»:

با یا دِ او	از آش ک شو	یَم جا یِ او
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

گزینه‌ی «۳»:

بِ پا سَخ	چَ حَن ظَل	چِ را یِ
فعولن	فعولن	فعولن

۲۶

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

زَان رُو عِ نا	گُ سَس تِ دِ	وا نَد سَ وا	رِ عُمَر
_ U _ _	U U _ U	_ U _ _	_ U

۲۷

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بیت اول و دوم فاقد وجه شبه هستند. در بیت دوم به دلیل استفهام انکاری (تشبیه منفی) تشبیه‌ی وجود ندارد. در بیت سوم «سوختن» وجه شبه است.

۲۸

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

الف) «۵» تشبیه دارد. ۱- لب می‌گون / ۲- لب ت شکر است ۳- لب ت شراب است. ۴- دل من نمک است. ۵- دل من کباب است. این بیت وجه شبه ندارد.

ب) «۳» تشبیه دارد. ۱- سنگین دل ۲- سیمین بدن ۳- او مشک غماز است. «۱» وجه شبه دارد (نمی‌تواند بویش را پنهان بدارد). پ) «۲» تشبیه دارد. ۱- لب به لعل تشبیه شده و بر لعل مرجع شده است. ۲- سخن به لؤلؤ تشبیه و بر آن مرجع شده است. وجه شبه ندارد.

ت) «۱» تشبیه مرکب دارد. طنین صدای خنده در ذرات جان به ریزش می به جام تشبیه شده است. «۲» وجه شبه دارد. ۱- آسمانی بودن ۲- خوش صدا بودن.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت گزینه ۴ دارای دوازده پایه آوایی است. تقطیع هجایی، گزینه‌ها به ترتیب:

خط عروضی مصرع	ن شی نی	ب ر* من	د می هو	ش مز* سر	ر با بی
۱	خط عروضی مصرع	ب ر* من	د می هو	ش مز* سر	ر با بی
نشانه‌های هجایی	__ U	__ U	__ U	__ U	__ U
۲	خط عروضی مصرع	زی* یز* پی	ش من فر	ق ت ت خون	ک ند دل
نشانه‌های هجایی	__ U	__ U	__ U	__ U	__ U
وزن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن

خط عروضی مصرع	در پر د از	نا را س تی	سا ز* م خا	لف می ز نی
۱	در پر د از	نا را س تی	سا ز* م خا	لف می ز نی
نشانه‌های هجایی	__ U	__ U	__ U	__ U
۲	خط عروضی مصرع	بن وا ز با	ری نو ب تی	چن می ز نی
نشانه‌های هجایی	__ U	__ U	__ U	__ U
وزن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

خط عروضی مصرع	مُش* ک بر بر	گ س من بی	خ ت بع نی	ش ب قد رست**
۱	مُش* ک بر بر	گ س من بی	خ ت بع نی	ش ب قد رست**
نشانه‌های هجایی	__ U U	__ U U	__ U U	__ U U
۲	خط عروضی مصرع	زل* ف شب رن	ز د بع نی	ش ب تا رست**
نشانه‌های هجایی	__ U U	__ U U	__ U U	__ U U
وزن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن

خط عروضی مصرع	ن شد نر	م زین گر	ی ها ی*	پ یا پی	ز می ن*	د لش
۱	ن شد نر	م زین گر	ی ها ی*	پ یا پی	ز می ن*	د لش
نشانه‌های هجایی	__ U	__ U	__ U	__ U	__ U	__ U
۲	خط عروضی مصرع	ه ما نا	ز سن گا*	ف ری دن	د آن دل	و زان* سخ
نشانه‌های هجایی	__ U	__ U	__ U	__ U	__ U	__ U
وزن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی تشبیهات هر بیت:

- (۱) مرجان (که استعاره از لب معشوق است): مشبه / مشبه‌به‌ها به ترتیب: چشمه نوش (چشمه گوارا) - کان نمک - جام می - زلال خضر ← ۴ تشبیه
- (۲) طلعت (رخسار) - چشم: مشبه‌ها / مشبه‌به‌ها به ترتیب: بوستان - لاله زار ← ۲ تشبیه
- (۳) ابرو: مشبه / مشبه‌به‌ها به ترتیب: قامت خواجه - قوس قزح - برج قوس - هلال عید - طغرا ← ۵ تشبیه
- (۴) روی: مشبه / مشبه‌به‌ها به ترتیب: عکس پروین - مه - مهر (خورشید) - زهره / قندیل مه - شمع مهر - چراغ زهره نیز هریک تشبیه فشرده اضافی هستند ← ۷ تشبیه

۳۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی «۲»: تشبیه گسترده: زلف چو چوگان/ تشبیه فشرده: گوی دل

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: هر کس چون ذره، روی چو خورشید: تشبیه گسترده

گزینه‌ی «۳»: تو چون مرغ: تشبیه گسترده

گزینه‌ی «۴»: آتش مهر: تشبیه فشرده

۳۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در بیت «ت» آرایه‌ی تشبیه به کار نرفته است. آرایه‌ی تشبیه در سایر ابیات:

بیت «الف»: آفتاب (مانند) شمع است. (تشبیه فشرده‌ی غیر ترکیبی)

بیت «ب»: چشمه‌ی حیوان صبح (تشبیه فشرده‌ی اضافی)

بیت «پ»: مهره‌ی خورشید (تشبیه فشرده‌ی اضافی)

بیت «ث»: آینه‌ی خورشید (تشبیه فشرده‌ی اضافی)

۳۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) دل ← مشبه / سی‌پاره ← مشبه‌به / پریشان ← وجه شبه / چو ← دل

(۲) رو ← مشبه / خورشید ← مشبه‌به / درخشان ← وجه شبه / چو ← ادات

(۳) ورق روی نگارین ← تشبیه بلیغ، مشبه و مشبه‌به / عرق ← مشبه / قطره ← مشبه‌به / همچو ← ادات (بیت فاقد وجه شبه است).

(۴) سینه ← مشبه / دریا ← مشبه‌به / گشاده ← وجه شبه / چو ← ادات

۳۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

وین گوی سعادت است و دولت: — U — U — UU —

دولت: — —

۳۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه (۲): حی ر ت عا / رف ن گر دد / ما ن ع را / ه و صال

گزینه (۳): مَ کلن مرغ / سُ خندا نم / ک در خا کم / ر و د صو رت

گزینه (۴): آتش ز دی / در عود ما / نظ ظا ر کن / در دود ما

۳۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وجه شبه در گزینه‌های نادرست:

(۱) سجده کنم

(۲) گریان، بریان، گذران، کباب

(۴) صد عقوبت دید (توجه: مرغ دل که اضافی تشبیه‌ی است فاقد وجه شبه است، در واقع ارکان تشبیه این بیت عبارتند از: مرغ دل در صید خونخواره چون گنجشک در چنگ عقاب صد عقوبت دید.

۳۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اصلاح موارد غلط:

(د) درنگ آوریم: (U — U — —U)

(ج) رزمگه‌شان: (— —U —)

۳۸

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی ارکان تشبیه در هر گزینه:

- (۱) مشبه (کبک دری) مشبه به (کوه) ادات (چون) وجه شبه (پای در دامن پیچیدن)
- (۲) مشبه (امواج بلا که خود استعاره دارد) مشبه به (زبان شکر که خود استعاره دارد) فاقد وجه شبه و ادات
- (۳) مشبه (افکار تو) مشبه به (مژگان) ادات (همچو) وجه شبه (تیر یک ترکش بودن کنایه از یکدست و هماهنگ بودن)
- (۴) مشبه (آتش) مشبه به (شمع) ادات (چو) وجه شبه (می چکد)

۳۹

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تمام گزینه‌ها مانند عبارت سؤال، تشبیه فشرده غیراضافی یا اسنادی دارند، غیر از گزینه ۲ که تشبیه فشرده اضافی دارد / حریر باور، شعله ندامت = اضافه تشبیهی یا تشبیه فشرده اضافی

۴۰

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشبیهات و نوع آن‌ها:

- (الف) فاقد تشبیه (پیشگاه حقیقت: اضافه استعاری)
- (ب) تشبیه فشرده‌ی اسنادی: هر شب نمی، صد بحر آتشین است.
- (ج) تشبیه فشرده‌ی اضافی: سنگ دل / تشبیه فشرده‌ی اسنادی: جان را سپر کرد.
- (د) تشبیه فشرده‌ی اضافی: ورطه‌ی بلا

۴۱

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشبیه فشرده در همه‌ی گزینه‌ها ترکیبی است و در این گزینه غیر ترکیبی. (محبت دام است. / محبوب دانه است.) بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) تیغ نگاه (تشبیه فشرده‌ی اضافی)
- (۲) نقد جان (تشبیه فشرده‌ی اضافی)
- (۴) سیلاب سرشک (تشبیه فشرده‌ی اضافی)

۴۲

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

تشبیهات: رخسار به آتش - دل پختگان به سپند - لب به لعل - لب به می - جگر خستگان به کباب (۵ تشبیه)
تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: من به بنده - تو به شاه - من به ابر سیه - تو به ماه (۴ تشبیه)
گزینه ۳: عشق تو به آهو - دل به چشمه‌سار - آرزو به تخم - عشق به گیاه (۴ تشبیه)
گزینه ۴: لب به آب - جان به آتش - غم به کوه - دل به شیشه (۴ تشبیه)

۴۳

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تشبیهات هر بیت:

- (۱) اسنادی: نظر به روی تو نوروزی است - شب فراق، یلدایی است / اضافی: شب فراق
- (۲) اسنادی: شکن زلف یار، ولوله است - خم ابروی یار، فتنه است.
- (۳) اضافی: کمند سر زلف
- (۴) اسنادی: خانه زندان است - تنهایی ضلال است / گسترده: هر که چون سعدی گلستانیش نیست.

۴۴

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

شِ کَا رَشَنَ جَوِ یَدَحْ لَا صَرَ کَ مَند

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۴۵

تقطیع مصراع سؤال:

بر	دا	ش	ت	ش	ب	تا	ب	س	حر	دس	ت	د	عا	من
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-
	مفعول		مفاعیل		مفاعیل		مفاعیل		مفاعیل		مفاعیل		فعولن	

(مستفعلٌ مستفعلٌ مستفعلٌ مستف)

تقطیع گزینه ی (۴):

بگ	ذا	ر	ک	چن	شم	ع	گ	نم	پید	ک	ر	خُد	آب
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
	مفعول		مفاعیل		مفاعیل		مفاعیل		مفاعیل		مفاعیل		فعولن

(مستفعلٌ مستفعلٌ مستفعلٌ مستف)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشبیه: الف) زلف یار به زنجیر/ ب) لوح خاطر/ طاق نسیان/ ج) می گلگون/ سرشک به می/ می به خون/ ۴۶

ه) خانه به بهشت/ حریف به رضوان

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها: ۴۷

۱) خزان درد/ بهار عافیت (اضافه‌ی تشبیه‌ی)

۲) زنجیر جنون/ حصار عافیت (اضافه‌ی تشبیه‌ی)

۴) بار عافیت (اضافه‌ی تشبیه‌ی)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۴۸

بیت الف: «روی نمودن از پشت نقاب» وجه‌شبه تشبیه مصراع نخست است. / «آب از سر گذاشتن» نیز وجه‌شبه تشبیه مصراع دوم است.

بیت ب: در تشبیه مصراع دوم، «تن را در آب دادی» به معنای حل کردن و از بین بردن، وجه‌شبه تشبیه است.

بیت د: «درفشان بودن» به معنای تابان و درخشان بودن، وجه‌شبه تشبیه است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۴۹

گزینه ۱: مشبه: سپهبدان سپه // مشبه‌به: پیادگان

گزینه ۲: مشبه: گردن هر مرکبی // مشبه‌به: گردن قمری // وجه شبه: به طوق بودن // ادات تشبیه: چون

گزینه ۳: مشبه: تو // مشبه‌به: شیر // وجه‌شبه: در میدان رزم جنگیدن

گزینه ۴: مشبه: جام // مشبه‌به: قبله // وجه شبه: محل رکوع‌بودن

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پایه‌های آوایی گزینه‌ی ۱ به شرح زیر است: ۵۰

--- / --- UU / --- UU / --- U - --- / --- UU / --- UU / --- U -

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در دیدگاه دوم، جهان فرهنگی مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی است. در استعمار نو استعمارگران پنهان ۵۱

و مجریان آشکار هستند. قدرت سیاسی در جوامع اسلامی پیش از استعمار به صورت استبداد ایلی و قومی بود و در دوران استعمار

به صورت استبداد استعماری درآمد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۵۲

الف: قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال سیاسی خود را به‌دست آورد.

ب: امپراتوری و شاهنشاهی، از طریق کشورگشایی و با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان پیروز شکل می‌گیرد.

پ: مغولان، به سرعت تحت‌تأثیر فرهنگ‌هایی قرار می‌گرفتند که به لحاظ نظامی از آنان شکست خورده بودند. این گونه بود که امپراتوری مغول در چین، هند و ایران تحت‌تأثیر فرهنگ‌های اقوام مغلوب، هویتی چینی، هندی و ایرانی پیدا کرد و به صورت سه حکومت مستقل درآمد.

ت: موفقیت‌های استعمار قدیم، ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۵۳ فرهنگ که عقاید، ارزش‌ها و یا رفتار آن، ناظر به قوم، منطقه یا گروهی خاص است با عبور از مرزهای جغرافیایی خود، جهان را به مناطقی دوگانه تقسیم می‌کند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۵۴ به‌جز گزینه ۱ همه گزینه‌ها درست است. استعمار به معنای جهان‌گشایی و امپراتوری نیست، بلکه نوعی از جهان‌گشایی و امپراتوری است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۵۵

تشریح عبارت‌های نادرست:

- فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول فراهم شود.

- فرهنگ جهانی باید توانایی پاسخ به پرسش‌های ثابت بشر و نیز پرسش‌های متغیر را داشته باشد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۵۶ فرهنگ‌های مختلف، گستره‌ی جغرافیایی و تداوم تاریخی یکسانی ندارند. در طول زمان، در سرزمینی واحد، فرهنگ‌های متفاوتی پدید می‌آیند و در زمانی واحد در سرزمین‌های متعدد، فرهنگ‌های گوناگونی شکل می‌گیرند. عمر برخی از فرهنگ‌ها کوتاه و برخی دیگر طولانی است. برخی در مناطقی محدود به‌وجود می‌آیند و از مرزهای جغرافیایی خود عبور نمی‌کنند ولی برخی دیگر گسترش بسیاری دارند. نه تنها فرهنگ‌ها بلکه عناصر و اجزای فرهنگ‌ها نیز این‌گونه‌اند، برخی عناصر فرهنگی، تداوم تاریخی و گسترش جغرافیایی بیشتری دارند و برخی این‌گونه نیستند. (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۱)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۵۷ فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌تواند معیاری و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۵۸ فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه‌ی گسترش تحقیق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۵۹

فرهنگ‌های جبرگرا (فاقد مسئولیت) انسان‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند. سطح اول عقلانیت، پاسخ‌گویی به پرسش‌های ثابت بشر مدافع هویت فرهنگی خود است. پیدایش عرفان‌های دروغین مصداق بحران‌های معنوی و نشانه فقدان ارزشی معنویت در فرهنگ است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم‌پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد.

در چه صورت می‌توان از قطبی شدن جهان، بهره‌کشی ظالمانه‌ی برخی انسان‌ها و جوامع از برخی دیگر و در نتیجه، پایمال شدن حقوق انسان‌ها جلوگیری کرد؟ چگونه می‌توان از تفرقه بین جوامع و تباه شدن منابع و امکانات بشر پیشگیری کرد؟ چاره‌ی این امر، ارزش جهان‌شمول عدالت است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- جهان‌تکوینی، پیش از انسان هم بوده و وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است.
- فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از عقلانیت باشد،

ابتدا باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره‌ی انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت. انسان علاوه بر پرسش‌های بنیادین، در شرایط تاریخی مختلف با پرسش‌ها و نیازهای متفاوتی مواجه می‌شود. فرهنگ جهانی باید توانایی پاسخ به پرسش‌های ثابت بشر و پرسش‌های متغیر را داشته باشد و براساس عقاید و ارزش‌های بنیادین خود، به این پرسش‌ها و نیازهای متغیر پاسخ مناسب بدهد. پیدایش عرفان‌های دروغین، نوعی پاسخ‌گویی کاذب به نیازهای معنوی انسان است. که مربوط به عقلانیت می‌باشد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکاء به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از عقلانیت باشد؛ ابتدا باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره‌ی انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت. انسان علاوه بر پرسش‌های بنیادین، در شرایط تاریخی مختلف با پرسش‌ها و نیازهای متفاوتی مواجه می‌شود. فرهنگ جهانی باید توانایی پاسخ به پرسش‌های ثابت بشر و پرسش‌های متغیر را داشته باشد و براساس عقاید و ارزش‌های بنیادین خود، به این پرسش‌ها و نیازهای متغیر، پاسخ مناسب بدهد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فعال ← منفعل: رویکرد جبرگرا و غیرمسئول، انسان‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند نه فعال و مانع تحقق عقاید می‌شوند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فرهنگی که عقاید و ارزش‌های مربوط به قوم و منطقه‌ی خاصی است، نگاه سلطه‌جویانه به فرهنگ‌های دیگر ندارد و از مرزهای خود عبور نمی‌کند، ظرفیت جهانی شدن را ندارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

مورد اول: ابتدایی‌ترین و برجسته‌ترین جنبه‌ی رشدی کودک، رشد جسمانی - حرکتی او است.

مورد دوم: ایستادن مستقل کودک در ۱۱ تا ۱۴ ماهگی ظاهر می‌شود.

مورد سوم: کودکان در ابتدا قادر به حرکات درشتی همچون دویدن هستند، سپس مهارت حرکات ظریف همچون بستن بند کفش را به دست می‌آورند.

مورد چهارم: نشستن با کمک در ۳ تا ۶ ماهگی ظاهر می‌شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی عبارات:

عبارت اول: مشاهده هم در محیط‌های طبیعی و هم آزمایشگاهی قابلیت اجرا دارد.
عبارت دوم: آزمون‌ها باید دقیقاً همان چیزی را اندازه بگیرند که برای آن ساخته شده‌اند، یعنی متغیرهای نامربوط را مطالعه نکنند.
عبارت سوم: پرسش‌نامه‌ها را می‌توان به صورت‌های مختلفی نمره‌گذاری کرد.
عبارت چهارم: مطالعه با تحریک سراسر جمجمه (TMS) از روش‌های مبتنی بر علم اعصاب است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) تغییرات اقتصادی علت تغییر در عضویت فرهنگی است. پس تبیین است (در اینجا انگیزه همان علت است).
- (۲) علت پیشرفت تحصیلی را سواد والدین می‌داند و رابطه‌ی علی و معلولی برقرار است پس تبیین است.
- (۳) یک جمله خبری است و در آن تبیین صورت نگرفته است و می‌تواند کنترل باشد.
- (۴) خانواده‌ی پرجمعیت علت یادگیری لغات بیشتر کودک است و بین این دو رابطه است پس تبیین است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در اسلام مراحل رشد تا ۲۱ سالگی به سه مرحله تقسیم می‌شود که هفت سال اول کودک آقا و سرور

است و در هفت سال دوم فرمانبردار و در هفت سال سوم وزیر و مشاور است.
منظور از رشد در دوره کودکی از زمان تولد تا ۱۱، ۱۲ سالگی است. بسیاری بر این باور هستند که روان‌شناسی فقط خصوصیات دوره کودکی را بررسی می‌کند، اما روان‌شناسی رشد مطالعه علمی انسان از زمان انعقاد نطفه تا پایان زندگی اوست.
رشد شناختی به رشد توانایی‌های مرتبط با فرایندهایی مانند توجه، ادراک، حافظه، استدلال، قضاوت، حل مسئله، تصمیم‌گیری و توانایی‌های زبانی کودک اطلاق می‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با استفاده از روش مشاهده می‌توان نحوه ابراز هیجان و واکنش عاطفی افراد را بررسی کرد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در هر سه گزینه‌ی (۱)، (۳) و (۴) دریافت و فهم یا همان پردازش، ادراکی است، زیرا براساس ویژگی‌های ظاهری مثل رنگ و اندازه صورت گرفته است، اما در گزینه‌ی (۲) پردازش مفهومی است، زیرا هزینه مورد بررسی قرار گرفته است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

برای آنکه شناخت منتهی به رفتار اخلاقی شود لازم است تا شناخت تبدیل به باورها و ارزش‌های فرد شود.
تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در نوجوان موجب تحریک‌پذیری او شده و همچنین نوجوان به سبب بستر اجتماعی گسترده‌تر، احساس خودمختاری و استقلال بیشتر و درگیری بیشتر با مسائل ارزشی و اخلاقی رشد اخلاقی بیشتری دارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

آرمان‌گرایی و عیب‌جویی — پیامد تغییرات شناختی — رشد شناختی
عدم موفقیت در انتخاب شغل — مشکل در جنبه‌ی اجتماعی هویت — رشد اجتماعی
قضاوت نادرست پیرامون مسائل اخلاقی — مشکل در رشد شناختی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشریح عبارت نادرست:

(ب) دانشمندان در بررسی مسائل به دانش و تجربه‌ی خود و پیشینیان تکیه می‌کنند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. برای کسب معرفت و دانش درباره‌ی موجودات غیرقابل مشاهده (غیرمحسوس)، باید از تبیین‌های مستند به دیگر منابع معرفتی استفاده کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) روش‌های ارائه‌شده در علم تجربی، تنها در حیطه‌ی امور مشاهده‌پذیر، قابل اجرا و معتبر هستند و نمی‌توان از آن‌ها در حیطه‌ی امور غیرقابل مشاهده با حواس پنج‌گانه، استفاده کرد.
- (۲) هر نظریه‌ی علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریات و مبانی غیرتجربی (یعنی سه حیطه‌ی دیگر آگاهی و معرفت) تکیه داشته و با تغییر در آن‌ها، فرضیات و نظریات مطرح‌شده در علم تجربی نیز تغییر خواهد کرد.
- (۳) اگرچه موضوعی را که قابل مشاهده نیست، نمی‌توان با روش تجربی بررسی کرد و درباره‌ی آن گزاره‌ای تجربی (علمی) صادر کرد، اما گاه می‌توان با استناد به منابع و روش‌های دیگر کسب آگاهی و معرفت، گزاره‌های صحیح و معتبری را درباره‌ی آن موضوع بیان نمود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نوجوانان فرضیه‌سازی می‌کنند و در پیش‌بینی یک موقعیت، از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند؛ در حالی که مبنای استدلال در دوره‌ی کودکی واقعیت‌های ملموس و بیرونی است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. انسان به این دلیل که علاوه بر ابعاد جسمانی، دارای ابعاد غیرجسمانی نیز هست، توصیف دقیق از موضوعات مختلف در او (مسائل روان‌شناسی) دشوارتر از سایر علوم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) پیش‌بینی پس از توصیف و تبیین امکان‌پذیر است.
- (۲) پیش‌بینی علت زنگ‌زدگی فلزات آسان‌تر از امید به زندگی است، زیرا به علوم دیگر (غیر روان‌شناسی) مربوط است.
- (۴) فعل «وجود ندارد» ← «وجود دارد»، ^{باید} باشد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

برای راه افتادن، حرف زدن، خواندن و نوشتن، کودک نیازمند یک آمادگی خاص نهفته است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. روش علمی عبارت است از: «فرآیند جست‌وجوی با قاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین». ابهام‌زدایی و روشن‌سازی با مفهوم «موقعیت نامعین»، جریان با مفهوم «فرآیند» و جست‌وجو با مفهوم «هدفمندی» در این تعریف در ارتباط هستند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در دوره نوجوانی، هم خود نوجوان و هم اطرافیان وی احساس می‌کنند که گرایش نوجوان به گروه همسالان خیلی بیش‌تر از سابق شده است و در کنار همسالان بودن برای نوجوان بسیار لذت‌بخش است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. دلایل رد سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: «از نمونه‌های تربیتی» اشتباه است.
- گزینه ۳: فعل «تُعَلِّمُنَا» به معنای «به ما می‌آموزد - به ما یاد می‌دهد» را اشتباه ترجمه کرده است.
- گزینه ۴: عبارت «از نمونه‌های تربیتی» اشتباه است. / «زیرا» در این گزینه معادل عربی ندارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «علیکم»: شما باید، بر شما است، بر شما لازم است / «أَنْ تَتَعَايَشُوا تَعَايِشاً سَلَمِيًّا»: همزیستی مسالمت آمیز کنید / «مَعَ بَعْضِكُمْ»: با همدیگر / «و تَحَاوَلُوا»: و تلاش کنید، و بکوشید (مشابه فعل مضارع قبلی، به صورت مضارع التزامی ترجمه شده است) / «حَتَّى تَكُونُوا»: تا باشید (رد گزینه‌ی «۲») / «أَتَقَى النَّاسَ»: پرهیزگارترین مردم (رد گزینه‌ی «۳») / «لَا تَفْقِدُوا»: از دست ندهید (مشابه فعل مضارع قبلی، به صورت مضارع التزامی ترجمه شده است) (رد گزینه‌ی «۲») / «الْفُرْصَةُ»: فرصت [مفرد و بدون ضمیر] (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «وصفت»: وصف کردم، توصیف کردم / «کلّ ملیح»: هر انسان (فرد) بانمکی / «کما»: آن طور که، آن گونه که / «تُحَبِّين»: دوست داری / «ترضین»: می پسندی / «أخاف»: می ترسم / «أن تهجّرینی»: کم ترکم کنی، که مرا ترک کنی (دقت کنید که فعل های «تُحَبِّين»، «ترضین» و «تهجّرینی» همگی مربوط به صیغه «للمخاطبة» (أنت) یعنی مفرد مؤنث مخاطب» مضارع هستند).

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «تفتیشنا عن المال و الرّاحة»: جست و جوی ما از دارایی و آسایش («گاهی» در گزینه های «۲ و ۳» اضافی است، رد سایر گزینه ها) / «قد یسبّب»: گاهی باعث می شود (رد گزینه «۴») / «أن یمرّر»: که تلخ شود (رد سایر گزینه ها) / «عیشنا الصّعب»: زندگی سختمان (رد گزینه «۴»)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ترجمه متن:

«طه حسین یک منتقد و نویسنده مقالات اجتماعی و سیاسی بود. او در سال ۱۸۸۹ میلادی متولد شد و دوران کودکی خود را در یک جامعه کوچک در استان منیا در جنوب مصر گذراند. در آن دوره، این جامعه از فقر و جهل رنج می کشید و همچنین از شیوع بیماری ها و نبود رعایت امور پزشکی در آن رنج می کشید. همین شرایط باعث شد که طه حسین در شش سالگی بینایی خود را از دست بدهد.

در سال ۱۹۰۲ میلادی، طه حسین به همراه برادر بزرگ ترش، احمد، به شهر قاهره رفت و به دانشگاه الازهر وارد شد تا تحصیلات خود را تکمیل کند. او تا سال ۱۹۱۲ در آنجا تحصیل کرد و در سال ۱۹۱۴ برای نخستین بار مدرک دکترای خود را از دانشگاه مصر دریافت کرد.

علاوه بر این، او در سال ۱۹۱۸ نیز مدرک دکترای دیگری دریافت کرد که عنوان پایان نامه او «فلسفه اجتماعی ابن خلدون» بود. سپس در سال ۱۹۲۶، نخستین کتاب خود را با عنوان «در شعر جاهلی» منتشر کرد. او کتاب معروفی به نام «الایام» دارد که یکی از بهترین نمونه های زندگی نامه شخصی به شمار می رود و آن را بین سال های ۱۹۳۶ تا ۱۹۳۹ نوشت.

ترجمه و بررسی گزینه ها:

- (۱) کتاب «الایام» حاوی سرگذشت افراد معروف است. (طبق متن این کتاب سرگذشت خود طه حسین است).
- (۲) وقتی طه حسین نابینا شد، برادر بزرگ ترش او را به قاهره برد. (در متن گفته نشده که این دو اتفاق به هم مرتبط بوده اند).
- (۳) طه حسین نخستین کتابش را در سی و هفت سالگی تألیف کرد. (طبق متن او در سال ۱۸۸۹ متولد شد و در ۱۹۲۶ این کتاب را تألیف کرد پس این گزینه درست است).
- (۴) ابن خلدون فیلسوفی مشهور در قرن بیستم بود. (در متن به قرن که ابن خلدون در آن زندگی می کرده اشاره نشده است).

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به متن، طه حسین در سال ۱۸۸۹ به دنیا آمد و در سال ۱۹۰۲ (یعنی در سن ۱۳ سالگی) به دانشگاه الازهر رفت. ترجمه گزینه ها:

- (۱) بینایی اش را به دلیل کمبود مراقبت های پزشکی از دست داد.
- (۲) در ده سالگی به الازهر ملحق شد.
- (۳) دو بار مدرک دکترای گرفت.
- (۴) او اولین کسی است که از دانشگاه الازهر دکترای گرفته است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «یَعانی» به معنای «رنج می کشد» است. ترجمه گزینه ها:

- (۱) شادمانی می کند.
- (۲) دوری می کند.
- (۳) درد و رنج می کشد.
- (۴) می بیند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. خطای این گزینه: من مصدر «انتقاد» («ناقد» اسم فاعل از ثلاثی مجرد است، در نتیجه نمی تواند از مصدر «انتقاد» ساخته شده باشد، زیرا این کلمه ثلاثی مزید از باب «افتعال» است).

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. خطای این گزینه: معرّف بآل («الأزهر» نام یک دانشگاه است، در نتیجه اسم علم است نه معرفه به «ال».)

نکته: هرگاه یک اسم علم «ال» بگیرد باز هم معرّف بالعلمیّه است نه معرّف بآل.

مثال: العراق ← معرّف بالعلمیّه ✓ معرّف بآل ×

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ترجمه عبارت: «بهترین مردم کسی است که به مردم سود برساند.» این عبارت و گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ همگی در مورد خدمت به خلق و سود رساندن به دیگران است، اما گزینه ۲ می‌گوید: نتیجه هر کار خوبی به خود انسان برمی‌گردد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سؤال: مشخص کنید آنچه را که در آن متعدّدی نیست، یعنی فعل پاسخ است که لازم آمده و فاعول ندارد.

گزینه ۱: فَرَّخَ: خوشحال کرد ← متعدّدی است. / المستمعین: مفعول

گزینه ۲: اِطَّلَعَ: مطلع شدند - اجتمعوا: جمع شدند ← لازم هستند.

گزینه ۳: قَرَأَ: خواند ← متعدّدی است. / أشعار: مفعول

گزینه ۴: يُشَجِّعُونَ: تشویق می‌کردند ← متعدّدی است. / بعض: مفعول

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سؤال: مشخص کنید آنچه را که فقط بر اسم تفضیل دلالت دارد:

در گزینه ۳، خیر الأفراس به معنی: بهترین اسب‌ها است.

نکته: خیر و شرّ اگر معنای «تر / ترین» بدهند، اسم تفضیل هستند!

(۱) اگر خوبی را بشناسی ...

(۲) پوشش سنجاب پرنده برای او خوب است زیرا مانند چتر می‌باشد.

(۴) خوبی همان اخلاق نیکو است

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پیدا کردن «محلّ اعرابی» یعنی نقش کلمات را در جمله‌ها پیدا کنیم، به ترجمه عبارت دقت کنید:

«داناترین مردم کسی است که علم مردم را به علم خود بیفزاید!»، نقش درست کلمه‌ها در گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مبتدأ و الجملة اسمیّة (أُعْلِمَ اسم تفضیل است) / گزینه «۲»: مضاف‌إلیه / گزینه «۴»: خبر

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کلمه «خیر» به معنای «خوبی» اسم تفضیل نیست، ولی در سایر گزینه‌ها به صورت صفت عالی و

به معنای «بهترین» ترجمه می‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به کلمه «شرّ + الناس» که اسم تفضیل به اسم اضافه شده است به صورت صفت عالی (بدترین

مردم) ترجمه می‌شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: زملینا المجدّ: هم‌کلاسی کوشایمان

گزینه «۲»: تَخَرَّجَ: فارغ‌التحصیل شد / من المدرسه: از مدرسه / فی العالم الماضي: در سال گذشته

گزینه «۳»: أخرج المسافرين: مسافرها را خارج کرد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «يَسْتَمِعُونَ» فعل مضارع از باب «إفتعال» است و سین جزء حروف اصلی فعل است، نه زائد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این عبارت اسم مکان نیامده و فقط اسم تفضیل «شرّ» آمده است. ولی در سایر گزینه‌ها کلمات

«أكبر - المعابد / مَلْعَب - المكان - خیر / أحسن - المسجد» اسم مکان و اسم تفضیل هستند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه ۴ «مکتبه» اول مضاف‌الیه و «مکتبه» دوم خبر است. تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۱: «المکتبه» اسم مکان است اما خبر نیست (اسم «ال» دار بعد از اسم اشاره مشارالیه است). «المکاتب» هم مضاف‌الیه است.
گزینه ۲: در این گزینه اسم مکان نداریم. دقت کنید که «مّوعد» یعنی زمان وعده و اسم مکان نیست.
گزینه ۳: در این گزینه «المدرسه» اسم مکان است اما خبر نیست.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ترجمه عبارت: «آرام باش ای قنبر! دشنام‌دهنده خودت را خوار رها کن تا خدای بخشنده را راضی کنی».
گزینه‌های ۱ و ۲ از نظر معنایی و گزینه ۴ به دلیل مؤنث بودن ضمیر «ک» نادرست است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بت پرستان سنت ابراهیمی حج را به‌جا می‌آوردند اما آن را با عقاید، آداب و رسوم شرک‌آلود آمیخته بودند. تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۱: برخی از یهودیان در یثرب و معدودی از مسیحیان، در نجران ساکن بودند.
گزینه ۳: «۳»: مردم عرب به آیین زرتشتی و کیش‌مانوی گرایش داشتند.
گزینه ۴: «۴»: حنفاء، از خوردن گوشت قربانی امتناع می‌کردند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مروج الذهب از نمونه‌های تاریخ‌نگاری بر اساس موضوع محوری است و از برجسته‌ترین آثار تاریخ‌نگاری تحلیلی است که در آن مورخ با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آنها، علل و آثار و پیامدهای واقعه را تحلیل و تفسیر می‌کند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تاریخ علمی متکی بر روش و قواعد خاص خود است. مورخان با کاوش و نقد و بررسی شواهد و مدارک مندرج در منابع تاریخی قادر به شناخت، تحلیل و تفسیر رویدادها و تحولات گذشته هستند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. یعقوبی، مقدسی، ابن مسکویه، بیهقی و ابن اسفندیار عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مورخ در روش تاریخ‌نگاری ترکیبی ناچار به گزینش و انتخاب است و امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پس از آنکه سران قریش در جلب رضایت ابوطالب برای دست برداشتن از حمایت رسول خدا (ص) ناکام ماندند، تصمیم گرفتند بنی‌هاشم را تحت محاصره‌ی اجتماعی و اقتصادی قرار دهند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
زمان و مکان دو رکن مهم یک رویداد تاریخی هستند. خبر و روایتی که فاقد زمان و مکان دقیق و مشخص باشد، از اصالت و اعتبار کافی برخوردار نیست.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
اعتبارسنجی و بررسی اصالت خبر به دو صورت انجام می‌گیرد:
الف) سنجش اعتبار و نقد روایت‌کننده
ب) سنجش اعتبار و نقد اصل خبر و منابع تاریخی

۱۰۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معدودی از اعراب بودند که به پیروی از حضرت ابراهیم (ع)، از پرستش بت‌ها کناره‌گیری می‌کردند و از گوشت قربانی آن‌ها نمی‌خوردند. اینان به حُنَفَاء معروف شدند.

۱۱۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با تشدید آزار مشرکان، گسترش دعوت اسلامی در مکه با موانع اساسی روبه‌رو شد در چنین شرایطی بود که اندیشه‌ی هجرت از مکه به دهن پیامبر و مسلمانان راه یافت. (درس ۳ ص ۲۹)

۱۱۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پس از آن‌که سران قریش در جلب رضایت ابوطالب برای دست برداشتن از حمایت رسول خدا ناکام ماندند، تصمیم گرفتند بنی‌هاشم را تحت محاصره‌ی اجتماعی و اقتصادی قرار دهند.

۱۱۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. یعقوبی، مقدسی، ابن مسکویه، بیهقی و ابن اسفندیار، عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را، دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند.

۱۱۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. جاهلی و جاهلیت در این‌جا مترادف با نادانی و فقدان علم و معرفت نیست، بلکه دلالت بر فرهنگ و اخلاق خشن، گستاخ و کینه‌جویی دارد که از خلق و خوی تند و سرکش اعضای آن جامعه سرچشمه می‌گرفت و تعصب قبیله‌ای و پیروی کورکورانه از اجداد قبیله در آن جامعه، جایگزین تعقل، منطق و بردباری شده بود.

۱۱۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. طبق قاعده، می‌دانیم به ازای هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع، ۶ درجه‌ی سانتی‌گراد دما کاهش می‌یابد پس داریم:

$$\frac{5610}{1000} = 5/61 \Rightarrow 5/61 \times 6^\circ = 33/66^\circ$$

پس دمای قله‌ی دماوند ۳۳/۶۶ درجه‌ی سانتی‌گراد از دمای سطح زمین کمتر است.

$$30^\circ - 33/66^\circ = -3/66^\circ C$$

۱۱۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. انسان‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای مختلفی استفاده می‌کنند و در نتیجه، نواحی مختلفی را پدید می‌آورند و یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند.

۱۱۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. زاویه‌ی تابش خورشید و میزان پراکندگی آن بر روی زمین یکنواخت نیست. مایل بودن محور زمین موجب می‌شود که اشعه‌ی خورشید به مناطق استوایی، عمود و نزدیک به عمود بتابد و زاویه‌ی تابش به سمت قطب مایل و مایل‌تر شود، بنابراین، مقدار انرژی خورشیدی که هر سانتی‌مترمربع از زمین در مناطق استوایی دریافت می‌کند، بسیار بیشتر از مقداری است که مناطق قطبی جذب می‌کنند.

مایل بودن محور زمین بر مدار گردش انتقالی آن به دور خورشید موجب می‌شود که طی حرکت وضعی و انتقالی، وسعت منطقه روشن و تاریک و طول روز و شب و فصول مختلف سال در نواحی مختلف و در نیمکره‌ی شمالی و جنوبی متفاوت باشد.

نور خورشید مهم‌ترین منبع انرژی برای زمین و عامل اصلی به‌وجود آمدن ویژگی‌های آب‌وهوایی در نواحی مختلف زمین است. تابش خورشید روی عناصر آب‌وهوایی چون دما، فشار و رطوبت و بارش تأثیر می‌گذارد.

علاوه بر عرض جغرافیایی، عواملی مانند ارتفاع از سطح زمین (به‌طور متوسط به‌ازای هر ۱۰۰۰ متر ۶ درجه‌ی سانتی‌گراد کاهش دما در لایه‌ی وردسپهر) بر دمای یک مکان تأثیر می‌گذارند.

۱۱۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اصلاح گزینه‌ی نادرست:

درس سال ۲۰۰۹ ماهواره دمای ۷۰ درجه‌ی سانتی‌گراد را برای بیابان لوت در ایران به عنوان داغ‌ترین نقطه زمین ثبت کردند.

۱۱۸

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. جغرافی‌دانان برای تعیین حدود ناحیه، یک تا چند معیار را به کار می‌گیرند و در ناحیه تعیین شده چه طبیعی یا انسانی، بیشترین عوامل وحدت و همگونی را کانون یا مرکز ناحیه و کمترین عوامل وحدت و همگونی را مرز همان ناحیه می‌نامند. بنابراین در زمان تعیین حدود ناحیه، کانون و مرزهای آن را نیز مشخص می‌کنند که با ناحیه مجاور متفاوت است.

۱۱۹

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این نوع بارندگی که در منطقه کم فشار حاره‌ای یا استوایی (نه در محل جبهه‌ها) تشکیل می‌شود، توده هوا از هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود (ولی برخوردی بین توده‌های هوا وجود ندارد)، همراه با بالا رفتن، دمای آن پایین می‌آید و ابر تشکیل می‌شود و بارندگی صورت می‌گیرد. بارش‌های بهاری که همراه با رعد و برق همراه است، بیشتر از این نوع هستند.

۱۲۰

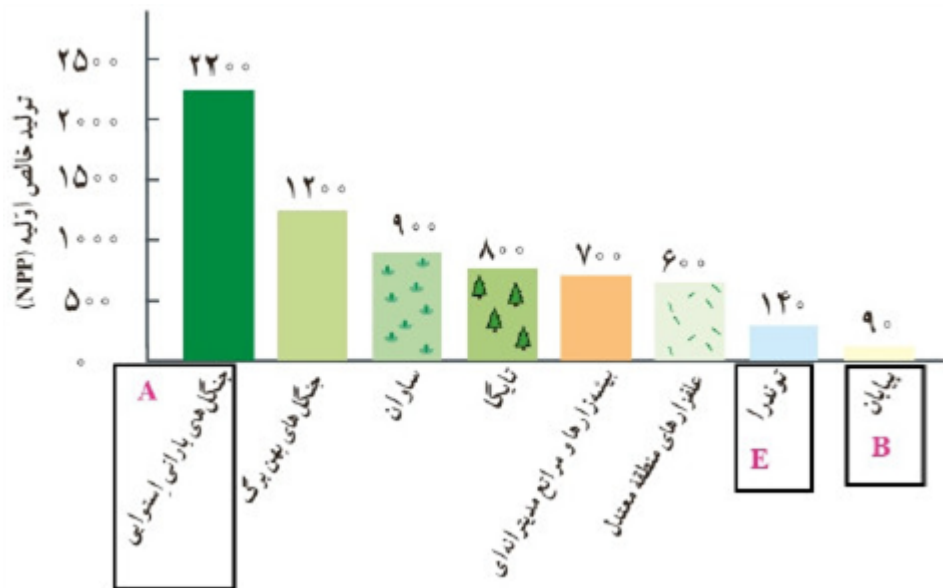
گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تصویر صورت سؤال، نیمکت و صفحه خورشیدی تأمین‌کننده نیروی برق در ژاپن را نشان می‌دهد. انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و این محیط‌ها را در اختیار گرفته‌اند؛ با وجود این، محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده است. محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند. استفاده از صفحه‌های خورشیدی برای تأمین نیروی برق، تأثیر نواحی طبیعی بر فعالیت‌های انسان است.

۱۲۱

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ساوان یک ناحیه‌ی انتقالی بین جنگل‌های بارانی استوایی و صحرای بزرگ آفریقا است.

۱۲۲

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. به شکل زیر توجه کنید. همان‌طور که در این تصویر قابل مشاهده است. میزان تولید مواد آلی گیاهان در زیست‌بوم‌هایی که در گروه E قرار دارد (منطقه قطبی) بیش‌تر از گروه B (بیابان) و کم‌تر از گروه A (جنگل‌های بارانی استوایی) است.

۱۲۳

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هوا وضعیت گذرا و موقتی هواکره (اتمسفر) در یک محل در مدت زمانی کوتاه است. در ایستگاه‌های هواشناسی با استفاده از انواع ابزارها، میزان دما، بارش، رطوبت، سرعت، جهت وزش باد و ... به طور دائم ثبت می‌شود. توضیح نکات درسی: تفاوت هوا و آب و هوا در این است که هوا حالت آبی جو را بیان می‌کند اما آب و هوا شرایط و وضعیت هوای یک ناحیه در مدت زمانی نسبتاً طولانی است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ساوان‌ها چه از نوع متراکم (به دلیل نزدیک‌تر بودن به جنگل‌های بارانی استوایی) و پراکنده (به دلیل نزدیک‌تر بودن به صحرای بزرگ آفریقا) یک ناحیه انتقالی بین جنگل‌های بارانی استوایی در منطقه استوا یا حاره‌ای تا صحرای بزرگ آفریقا در منطقه جنب حاره‌ای است. به همین دلیل برخی ویژگی‌های جنگل‌های بارانی استوانی و صحرای بزرگ آفریقا در آن مشاهده می‌شود. به عنوان مثال در زیست‌بوم ساوان پراکنده، تابستانی بارانی (جنگل‌های بارانی استوایی در همه سال بارانی است) و زمستانی خشک (صحرای بزرگ آفریقا نیز در همه سال خشک است)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در ناحیه‌ی استوایی (حاره) کانون کم‌فشار قرار دارد و این کانون تا حدود مدارات ۳۰ درجه‌ی شمالی و جنوبی امتداد دارد. در این منطقه، هوای گرم به سمت بالا صعود می‌کند و با بالا رفتن سرد می‌شود و رطوبت خود را به صورت باران فرو می‌ریزد.

در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی، منطقه‌ی پرفشار جنب حاره شکل گرفته است. جابه‌جایی توده‌های هوا بین کمربندهای فشار، موجب وزش بادهای مختلف در سطح کره‌ی زمین می‌شود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مشخص نیست که مرجع ضمیر «آن» که در عبارت «آن را خوانده‌ای» آمده، چیست (رمل یا نقد آن) و بنابراین می‌تواند موجب مغالطه‌ی «ابهام در مرجع ضمیر» شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی، حرکات کلمات و دیکته باعث ایجاد مغالطه‌ی شیوه‌ی نگارشی کلمات می‌شود. مثال: پدر احمد آمد.

۱- پدر، احمد آمد.

۲- پدرِ احمد، آمد.

استفاده از کلمات دو پهلو می‌تواند منشأ ایجاد مغالطه‌ی ابهام در عبارت شود.

مثال: هندوانه‌ای مثل قند خریدم.

۱- سفید مثل قند

۲- شیرین مثل قند

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

حرف «یا» در عبارت «مرغ یا دجاج» می‌تواند منجر به مغالطه‌ی اشتراک لفظ شود زیرا اگر مقصود از آن «یا»ی انفصال باشد، مرغ و دجاج باید دو غذای متفاوت باشند ولی اگر مقصود از آن «یا»ی بیانی باشد، یعنی دجاج نام دیگر مرغ است (مرغ یا همان دجاج). پس «یا» دو معنای مختلف دارد و مشترک لفظی است و ممکن است مخاطب متوجه نشود کدام معنا موردنظر بوده است. البته کسی که معنای «دجاج» را بداند طبعاً دچار مغالطه نمی‌شود، ولی چون این کلمه عربی است، برای برخی از فارسی‌زبانان ناآشناست و نمی‌توان گفت هیچ کس دچار مغالطه نخواهد شد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: در این گزینه، در ابتدای جمله «شور» ناظر به ویژگی شوری در جهان خارج و ناظر به واقعیت است، اما در بار دوم که تکرار شده، ناظر به خود کلمه‌ی «شور» در ساحت لفظ است و بنابراین این‌جا با دو منظور از این کلمه روبه‌رو هستیم نه این که شور دو معنا داشته باشد که بخواهد به اشتراک لفظ بینجامد.

گزینه‌ی «۲»: مغالطه‌ی «توسل به معنای ظاهری» است، زیرا دلالت «سیر» در عبارت اول مطابقی است ولی در عبارت دوم التزامی (کنایه از احساس بی‌نیازی نسبت به مال مردم) است.

گزینه‌ی «۳»: «غذای الهی» غلط املائی دارد و باید به صورت «قضای الهی» نوشته شود. بنابراین مغالطه‌ی اشتراک لفظ محتمل نیست، زیرا در اشتراک لفظ باید دو کلمه ظاهری مشترک داشته باشند، یعنی هم‌شکل و هم‌آوا باشند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در حیطه زبان با ساختار دستوری و آوایی و ظاهری الفاظ و کلمات روبه‌رو هستیم. در حیطه ذهن با مفهوم و معنی که الفاظ بر آن‌ها دلالت می‌کنند، روبه‌رو هستیم. در حیطه خارج با افراد و مصادیق مفاهیم ذهنی روبه‌رو هستیم. بنابراین عبارت «تعریف و استدلال بر وزن تفعیل و استفعال هستند» مربوط به حیطه زبان است که جایگاه الفاظ می‌باشد. زیرا با ویژگی آوایی الفاظ سروکار داریم. همچنین عبارت «اژدها دارای بال است» مربوط به حیطه ذهن است که جایگاه مفاهیم و معانی است؛ زیرا در جهان واقعی اژدها وجود ندارد و مصداقی ندارد و مقصود از آنچه که در این جمله بیان شده مربوط به تصورات ذهنی و خیالات گوینده جمله است. همچنین عبارت «دیروز ماشینم خراب شد» مربوط به حیطه خارج است که جایگاه مصادیق می‌باشد؛ زیرا مقصود از «ماشین» در این جمله، مصداق آن در جهان خارج است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «دادگاه» — دلالت مطابقی

«شیردلی» — دلالت مطابقی

«صندلی» — دلالت تضمینی (از نشیمنگاه صندلی)

گزینه ۲: «شهری» — مطابقی / «پاک‌دستی» — التزامی / «منزلی» — مطابقی

گزینه ۳: «انسان» — مطابقی / «جامعه» — مطابقی یا التزامی / «سگی» — التزامی

گزینه ۴: «شیر» — مطابقی / «جنگل» — مطابقی یا التزامی / «حیوانات» — مطابقی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

نکته: عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی، املاي غلط کلمات و حرکات نادرست کلمات، باعث پدید آمدن مغالطه‌ی نگارشی کلمات می‌شود.

نکته: استفاده از عبارات دویپهلوی می‌تواند باعث خطای اندیشه شود. به ابهام ناشی از مشخص نبودن مرجع ضمیر که می‌تواند باعث بروز خطای اندیشه شود مغالطه‌ی ابهام در مرجع ضمیر گفته می‌شود.

گزینه‌ی (۲) مغالطه‌ی نگارشی کلمات است که به دو صورت می‌توان آن را بیان کرد:

«مادر، زهرا را دعوت کرد» «مادر زهرا را، دعوت کرد.»

در دیگر گزینه‌ها، مغالطه‌ی ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد:

گزینه‌ی (۱): «من نیز مثل تو درس خوان نیستم» «تو از من بیشتر درس می‌خوانی»

گزینه‌ی (۳): «تو از خواهرت بیشتر مهربان هستی» «آن اندازه که من تو را مهربان می‌دانم، خواهرت تو را مهربان نمی‌داند»

گزینه‌ی (۴): «خانم همسایه گفت این لباس خودش است» «خانم همسایه گفت این لباس برای من است»

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در عبارت صورت سؤال، ابهام در مرجع ضمیر وجود ندارد. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: در عبارت الف، پسر دلالت مطابقی را به جای التزامی به کار برده است. منظور پدر کنایی است (احتیاط کردن و وارد کارهای پردردسر نشدن) و پسر معنای ظاهری و مطابقی کلمات را می‌گوید (شاخ گربه)؛ بنابراین مغالطه‌ی توسل به معنای ظاهری اتفاق افتاده است.

گزینه‌ی ۲: یکی از موارد بروز مغالطه‌ی شیوه‌ی نگارش کلمات خطا در املاي کلمات است. در عبارت ب، کلمه‌ی خیش (ابزار شخم زدن زمین) به اشتباه، خویش نوشته شده است.

گزینه‌ی ۳: در عبارت ج، واو هم به معنای «با» (ششمین بند با آخرین بند قرارداد: دو بند از قرارداد به بحث جبران خسارت می‌پردازد) و هم به معنای «یعنی» (ششمین بند یعنی آخرین بند قرارداد به بحث جبران خسارت می‌پردازد) می‌تواند باشد؛ پس مغالطه‌ی اشتراک لفظ رخ داده است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پیش از پرداختن به مبحث تعریف لازم است با نکاتی درباره‌ی مفاهیم و الفاظ آشنا شویم و پیش از ورود به مبحث استدلال با قضیه و اقسام آن آشنا شویم.

۱۳۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مغالطه‌ی ابهام در مرجع ضمیر زمانی اتفاق می‌افتد که در جمله ضمیری داشته باشیم که مرجع آن دقیقاً مشخص نباشد. در گزینه‌ی ۳، مرجع «من» مشخص نیست که گوینده است یا مخاطب. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: مرجع ضمیر صدایشان «مادر و خواهرم» است و ابهامی ندارد.
گزینه‌ی ۲: مرجع ضمیر خواهرش «او» است که در جمله ذکر شده و ابهامی ندارد.
گزینه‌ی ۴: مرجع ضمیر خواهرم در جمله مشخص است. «من»

۱۳۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مغالطه‌ی موجود در این عبارت، اشتراک لفظ ناشی از حرف «با» است. با دو معنی دارد: «همراه حسن به سربازی رفت» یا «هم‌زمان با حسن به سربازی رفت»

۱۳۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تمامی گزینه‌ها مرتبط با فلسفه‌ی مضاف یا یک علم خاص است اما گزینه‌ی ۴ مرتبط با فلسفه‌ی اولی می‌باشد که عمیق‌تر از سایر علوم است.

۱۳۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
در ذیل بخش‌هایی از عادت‌های غیرمنطقی در کتاب آمده است که اندیشمندان با افکار بدون پشتوانه‌ی عقلی که در جامعه رایج است مخالفت می‌کنند و در ابتدا با عدم پذیرش مردم مواجه و منحرف نامیده می‌شوند. اما پس از مدتی مردم به درستی عقاید آن‌ها می‌رسند و آن‌ها را تصدیق می‌کنند. ماجرای گالیله نیز مشابه همین امر است. پس بیشترین تناسب را با این بخش دارد.

۱۳۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
فیلسوفان مغالطاتی که در اندیشه‌های رایج جامعه و دیگر اندیشمندان و یا حتی فیلسوفان دیگر وجود دارد را بیان می‌کنند و به آن‌ها اشاره می‌کنند تا با شناساندن آن‌ها به مردم از آن‌ها جلوگیری کنند، نه این که خودشان نیز دست به مغالطه بزنند. ضمناً این عبارت مربوط به «دوری از مغالطه‌ها» یکی دیگر از فواید تفکر فلسفی است.

۱۳۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
الف و ب) بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه را می‌توان به دو بخش تقسیم کرد:
۱) هستی‌شناسی، که درباره‌ی قوانین و احکام کلی و عام حاکم بر هستی و وجود بحث می‌کند.
۲) معرفت‌شناسی، که توانایی انسان در شناخت هستی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.
ج) فلسفه‌ی علوم اجتماعی، یک فلسفه‌ی مضاف است که یکی از مباحث آن درباره‌ی اصالت فرد یا جامعه است.

۱۴۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در دیدگاه بینابینی که هم به اصالت فرد و هم به اصالت جامعه باور دارد، گرچه افراد تحت تأثیر عوامل اجتماعی اند ولی هیچ‌گاه قدرت اختیاری و تصمیم‌گیری فردی را از دست نمی‌دهند و به سبب زندگی طولانی در کنارهم، یک روح جمعی در جامعه شکل می‌گیرد. برای درک بهتر هر مکتب تربیتی، سیاسی، اجتماعی و ... ابتدا باید فلسفه‌ی پشتوانه آن مکتب را به درستی درک کرد.

۱۴۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر زندانی رها شده از غار به تدریج با روشنایی خو بگیرد و سپس انسان‌ها و حیوانات و اشیای واقعی را بشناسد پس از مدتی خواهد توانست آن نوری را که عامل شناخت اشیا است ببیند و بداند که تا اندازه‌ای خورشید عامل هر چیزی است که افراد در زندان به دیدن آن‌ها عادت کرده بودند.

۱۴۲) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پاسخ به سؤالات بنیادین و اساسی که از سؤالات خاص به شمار می‌روند، زمان بیشتری را از ما می‌برد.

بررسی گزینه‌ها:

۱ و ۳) سؤالات سطحی هستند.

۲) این سؤال نیز سطحی است و واژه‌ی فلسفه در این سؤال در معنای عام و چرایی به کار رفته است.

۴) از سؤالات فلسفی و بنیادین است که پاسخ به آن به تفکر عمیق نیاز دارد.

۱۴۳) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فیلسوف واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایه‌ی خیالات، تبلیغات و تعصب

بنا نمی‌کند. او درباره‌ی استدلال‌ها می‌اندیشد و اگر به درستی‌شان پی ببرد، آن‌ها را می‌پذیرد.

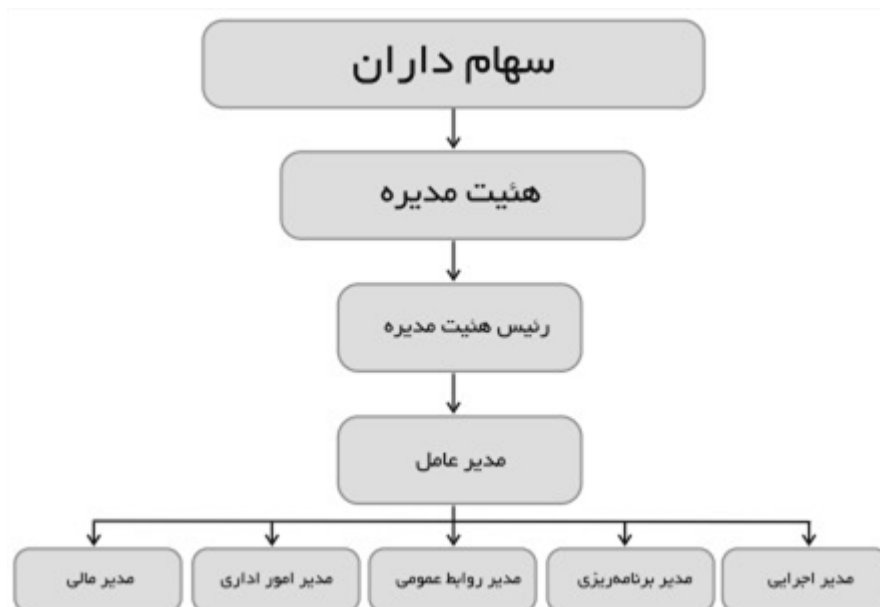
۱۴۴) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ریشه نظریات متفاوت در علوم مبانی پذیرفته در فلسفه‌های مضاف می‌باشد.

۱۴۵) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تمام پرسش‌ها به‌جز پرسش اول که در مورد زیبایی یک اثر هنری خاص پرسیده است، سؤالاتی فلسفی

هستند.

۱۴۶) گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

الف) ساختار سازمانی شرکت سهامی:

ب) اساسنامه‌ی شرکت باید بیان کند که شرکت برای چه کسب و کاری تشکیل شده است، سهام آن چه میزان است و چگونه تقسیم و فروخته تشکیل شده است، سهام آن چه میزان است و چگونه تقسیم و فروخته می‌شود، چگونه شرکت سرمایه‌ی اولیه‌ی خود را تأمین می‌کند و چگونه سود و زیان تقسیم می‌شود، سهام‌داران چه حقوق و مسئولیت‌هایی در شرکت دارند، شرکت چگونه منحل می‌شود و ...

مزایای کسب و کار شخصی	معایب کسب و کار شخصی
راه اندازی آسان و هزینه های نسبتاً اندک	بار سنگین مسئولیت (همه چیز به شما برمی گردد حتی در ناخوشی و سفر)
آزادی عمل و سهولت در تصمیم گیری (تصمیم گیری در مورد بازاریابی، تغییر شرایط بازار و ...)	مشکل تأمین مالی (پس انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی ها و دعاوی
منافع مالیاتی (فقط یک بار مالیات بردارند می دهید)	
مزایای ایجاد شرکت (سهامی)	معایب ایجاد شرکت (سهامی)
مسئولیت محدود برای سهام داران (ضرر و بدهی سهام داران محدود به میزان سهم)	هزینه های راه اندازی بالاتر
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهام داران یا افزایش سرمایه آن ها و نیز وام های بانکی)	تأخیر در تصمیم گیری
امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه گذاری بیشتر و قیمت پایین تر نسبت به رقبا)	پیچیدگی ها در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت های غیر فردی
تخصص گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه های تخصصی و ویژه)	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
	قوانین پیچیده تر و گزارش دهی بیشتر

امکان رقابت بالاتر از مزایای ایجاد شرکت سهامی است.

الف) ابتدا باید ببینیم خانم «الف» چه تعداد برگه‌ی سهم دارد. بنابراین:

$$\text{تعداد سهام فرد} = \frac{\text{ارزش کل سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{قیمت هر برگه‌ی سهم}} = \frac{۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰}{۱۲,۰۰۰} = ۵۰,۰۰۰$$

۱۰ درصد از سهام شرکت شامل ۵۰ هزار برگه می‌شود، در نتیجه تعداد کل برگه‌های سهام شرکت برابر است با:

$$\text{تعداد کل برگه‌های سهام شرکت} = \frac{۵۰,۰۰۰}{x} = \frac{۱۰}{۱۰۰}$$

$$\Rightarrow x = \frac{۵۰,۰۰۰ \times ۱۰۰}{۱۰} = ۵۰۰,۰۰۰ \text{ هزار ورقه‌ی سهم}$$

ب) خانم «الف» به میزان ۷۸ میلیون تومان سود کرده است ($۶۷۸ - ۶۰۰ = ۷۸$) برای اینکه بفهمیم وی چند درصد سود داشته است، باید میزان سود را بر سرمایه‌ی اولیه تقسیم کنیم:

$$\text{درصد سود خانم «الف»} = \frac{۷۸}{۶۰۰} \times ۱۰۰ = ۱۳ \text{ درصد}$$

بنابراین شرکت در طول یک سال ۱۳ درصد سود داشته است. حالا باید ابتدا میزان کل سرمایه‌ی شرکت را به دست بیاوریم سپس آن را در میزان سود ضرب کنیم.

برای اینکه بفهمیم کل سرمایه‌ی شرکت چقدر است، باید تعداد کل برگه‌ها را در قیمت هر برگه ضرب کنیم:

$$\text{میلیون تومان} = ۶,۰۰۰ \text{ تومان} = ۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ تومان} = ۵۰۰,۰۰۰ \times ۱۲,۰۰۰ = \text{کل سرمایه‌ی شرکت}$$

$$\text{میلیون تومان} = ۷۸۰ = ۶,۰۰۰ \times \frac{۱۳}{۱۰۰} = \text{میزان سود کل شرکت}$$

سرمایه‌ی جدید شرکت برابر است با سرمایه‌ی اولیه به علاوه مبلغ جدید سود در نتیجه:

$$\text{میلیون تومان} = ۶,۷۸۰ = ۶,۰۰۰ + ۷۸۰ = \text{سرمایه‌ی جدید شرکت}$$

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

تعداد کل سهام $\times$ قیمت هر سهم = کل سرمایه‌ی شرکت

$$\Rightarrow ۷۰,۰۰۰ \times ۳۷۵۰ = ۲۶۲,۵۰۰,۰۰۰$$

ابتدا میزان مالکیت نسبی آقای محسنی در این شرکت را به دست می‌آوریم:

$$\text{درصد مالکیت هر سهام‌دار} = \frac{\text{تعداد سهام خریداری شده}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}} \times ۱۰۰ \Rightarrow \frac{۱/۱۲۵}{۳۷۵۰} \times ۱۰۰ = ۰.۳\%$$

$$\text{حال سهم وی از سود را محاسبه می‌کنیم:} \quad ۳,۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۰.۳}{۱۰۰} = ۱,۱۷۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ابتدا با فرمول زیر میزان سهام شرکت را به دست می‌آوریم:

$$\frac{\text{سرمایه کل شرکت}}{\text{قسمت هر سهم}} = \text{تعداد سهام شرکت} \Rightarrow \frac{۸۲۰,۰۰۰,۰۰۰}{۲۰,۵۰۰} = ۴۰,۰۰۰ \text{ سهم}$$

حال می‌دانیم که آرزو مالک ۳۰٪ شرکت می‌باشد و تعداد سهامش از قرار زیر است:

$$\text{درصد مالکیت سهامدار} = \frac{\text{تعداد سهام خریداری شده}}{\text{تعداد کل سهام}} \times ۱۰۰ \Rightarrow \frac{x}{۴۰,۰۰۰} = \frac{۳۰}{۱۰۰}$$

$$\Rightarrow ۱۰x = ۱۲۰,۰۰۰ \Rightarrow x = ۱۲,۰۰۰ \text{ سهم آرزو}$$

حال می‌دانیم که آرزو ۱۵ درصد از سرمایه شرکت یعنی ۸۲۰ میلیون را تأمین کرده است؛ یعنی:

$$\frac{۱۵}{۱۰۰} \times ۸۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲۳,۰۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (۱۵۱)

الف) انگیزه کارآفرینان ← احتمال موفقیت و سودآوری (رد گزینه‌های ۱ و ۲)
 پرانگیزه بودن ← کارآفرینان نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله دارند.
 ب) نحوه دریافت مشاوره‌های حقوقی و مدت مدیریت مدیرعامل در اساسنامه ذکر نمی‌شود. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. (۱۵۲)

$$\frac{\text{تعداد سهام خریداری شده}}{\text{کل سهام شرکت}} \times 100 \Rightarrow \frac{12}{100} = \frac{x}{54/1000} \Rightarrow 25x = 162/1000$$

میزان سهام آقای فرهنگی $x = 6/480$

$$\frac{(12+8)}{100} = \frac{x}{54/1000} \Rightarrow 5x = 54/1000 \Rightarrow x = 10/800$$

می‌دانیم خانم زمردی مالک $\frac{1}{5}$ (۲۰٪) شرکت است، پس سرمایه کل شرکت برابر است با ۵ برابر سرمایه ایشان:

$$5 \times 55,000,000 = 275,000,000 \text{ تومان}$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (۱۵۳)

سؤال پاسخ بدهیم که مالک محصول یا کالای (نهایی) که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟ یک نفر یا چند نفر هستند و چگونه درآمد یا سود باید تقسیم شود؟
 بررسی گزینه ۴: مالک محصول یا کالای نهایی که به مشتری فروخته شده است خود مشتری است.

- نمونه‌هایی از کسب‌وکارهای شخصی: مشاغل خویش‌فرمایی (مانند تعمیرکاران خودرو و لوازم خانگی)، بنگاه‌های معاملات ملکی، خرده‌فروشان، کشاورزان، صنعتگران خرد و هنرمندان / در زمینه‌های تخصصی مانند پزشکی، دندان‌پزشکی، وکالت و حسابداری اغلب کسب‌وکارها شخصی‌اند.

مزایای کسب و کار شخصی	معایب کسب و کار شخصی
راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک	بار سنگین مسئولیت (همه‌چیز به شما برمی‌گردد، حتی در ناخوشی و سفر)
آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری (تصمیم‌گیری در مورد بازاریابی، تغییر شرایط بازار و ...)	مشکل تأمین مالی (پس‌انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی
منافع مالیاتی (فقط یک بار مالکیت بر درآمد می‌دهید)	-

تعاونی کشاورزان پنبه: تعاونی

تعدادی تولیدکننده جهت بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی با مقیاس بزرگ، گرد هم می‌آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می‌کنند.

- به عنوان مثال: تعاونی کشاورزی را عده‌ای از کشاورزان تشکیل می‌دهند تا برای تهیه بذر مرغوب و تهیه سموم و کود و نیز امکان بازاریابی، تبلیغات جمعی و ایجاد زنجیره توزیع به آن‌ها کمک کند.
شرکت سهامی:

مزایای ایجاد شرکت (سهامی)	معایب ایجاد شرکت (سهامی)
مسئولیت محدود برای سهام‌داران (ضرر و بدهی سهام‌داران محدود به میزان سهام)	هزینه‌های راه‌انداز بالاتر
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهام‌داران یا افزایش سرمایه آن‌ها و نیز وام‌های بانکی)	تاخیر در تصمیم‌گیری
امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا)	پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیرفردی
تخصیص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه)	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
-	قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر

مؤسسه حمایت از کودکان: مؤسسه غیرانتفاعی و خیریه

- یک مؤسسه غیرانتفاعی، نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور، یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است.
- این مأموریت‌ها اغلب زمینه‌هایی انسانی و اجتماعی دارند؛ مانند امور خیریه، آموزش، توسعه علمی و دینی، بهداشت و سلامت و

گزینه ۱: عبارت «ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.» به ویژگی نوآور بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

گزینه ۳: عبارت «پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.» به ویژگی ریسک‌پذیر بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

گزینه ۴: عبارت «منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.» به ویژگی سازمان‌دهنده بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نحوه‌ی اداره‌ی تعاونی‌ها براساس هر نفر، یک رأی است، یعنی هر کدام از اعضا صرف‌نظر از این که چقدر از سرمایه‌ی تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت اما در شرکت هر کس سهم بیشتری داشته باشد، قدرت تصمیم‌گیری بالاتری دارد. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «۱»: تعاونی با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود و تخصص‌گرایی بیشتر از مزایای تشکیل شرکت است.

گزینه ۲: «۲»: تقسیم سود در شرکت به تناسب مالکیت سهام است و در تعاونی نحوه‌ی اداره براساس هر نفر، یک رأی است.

گزینه ۳: «۳»: در تعاونی تقسیم سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه‌ی هر عضو است و قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر از معایب تشکیل شرکت است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

(الف)

سود سالیانه‌ی شرکت $\times$ درصد مالکیت فرد از شرکت = میزان سود فرد

$$50 = x \times 250 \Rightarrow x = \frac{50}{250} = 0.2$$

$\Rightarrow$ درصد ۲۰ = درصد مالکیت فرد از شرکت

(ب)

$$\text{عدد } 55 = \frac{\text{ارزش کل سهام شرکت}}{\text{ارزش هر سهم}} = \frac{550}{10} = 55$$

(ج)

$$\text{درصد مالکیت فرد در شرکت} = \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{ارزش کل سهام شرکت}} \times 100$$

$$20 = \frac{x}{550} \times 100 \Rightarrow x = \frac{550 \times 20}{100} = 110 \text{ میلیون ریال}$$

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

(الف) امکان بازاریابی و تبلیغات جمعی از تأمین نیاز اعضا: «تعاونی»

(ب) زمینه‌های انسانی و اجتماعی مانند آموزش و بهداشت و سلامت:

«مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه»

(ج) محدوده‌ی عمل در سطح جهانی: «مؤسسه‌ی غیرانتفاعی و خیریه»

(د) تولید در مقیاس بزرگ و به‌دست آوردن سود بیشینه: «تعاونی»

(هـ) دنبال کردن اهداف غیرتجاری: «مؤسسه‌ی غیرانتفاعی و خیریه»

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱۵۹

الف) تعاونی، زیرا گروه پرورش دهندگان کرم ابریشم با هدف تأمین نیازهای اعضا (خرید لوازم) گرد هم آمده‌اند.

ب) شرکت، زیرا وکیل و تکمیل اساسنامه اشاره به کسب و کار شرکتی دارد

ج) کسب و کار شخصی، زیرا متعلق به یک شخص است.

د) مؤسسه‌ی غیرانتفاعی، زیرا نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است و در سطوح مختلف فعالیت می‌کند که در صورت سؤال به بدون اهداف تجاری و فعالیت در سطح شهر اشاره شده است که بیانگر مؤسسه غیرانتفاعی و خیریه است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۶۰

الف)

هزینه‌های تولید $\times 8 =$ درآمد کارگاه

$x =$ هزینه‌های تولید

میلیون تومان $35 =$ سود کارگاه

هزینه‌های تولید - درآمد = سود

هزینه‌های تولید - هزینه‌های تولید $\times 8 =$ سود $\Rightarrow$

$$35 = 8x - x \Rightarrow 35 = 7x \Rightarrow x = \frac{35}{7} = 5 \text{ میلیون تومان}$$

ب)

میلیون تومان $40 = 8 \times 5 =$ درآمد کارگاه

